

**TILPASSET
IDRÆT OG BEVÆGELSE
I SKOLEN**

INKLUSION AF ELEVER
MED FYSISKE OG PSYKISKE HANDICAP
I IDRÆTSUNDERVISNINGEN

FORÆLDREFOLDER

Idræt er et læringsfag

I idrætsfaget skal eleverne lære at indgå i alsidige, idrætslige sammenhænge, hvor det er centralt, at eleverne opnår kropslige færdigheder og viden om fysisk aktivitet samt oplever glæde ved og lyst til at udøve idræt i mange forskellige arenaer.

Idrætsfaget må gerne være et meget aktivt fag, hvor eleverne får pulsen op, men det vigtigste er faktisk at opnå viden og færdigheder, som de skal bruge resten af deres liv.

I *TILPASSET IDRÆT OG BEVÆGELSE I SKOLEN* anbefaler vi derfor, at idrætsfaget skal følge inklusionsprincipperne for alle andre fag, og vores vision er:

- *Alle har ret til at lære noget*
- *Ingen bør fritages*
- *Flere har behov for særlige hensyn*

Elever med behov for særlige hensyn

Folkeskolen er forpligtet til at inkludere *alle* elever i alle skolens fag - herunder også idræt - og tilpasse undervisningen til elevernes behov og forudsætninger. Ambitionen skal altid være lige adgang og fuld deltagelse for alle elever i idrætsundervisningen gennem et inkluderende undervisningsmiljø, hvor alle er ligeværdige, men behandles forskelligt.

Fuld deltagelse indebærer:

- at eleverne er fysisk og kropsligt deltagende
- at eleverne er socialt deltagende sammen med andre elever
- at eleverne er fagligt (kognitivt) deltagende i læreprocesserne.

For nogle elever kan det dog være en udfordring at være fuldt deltagende hele tiden. En elev kan have autisme, mens en anden kan have forstuvet en ankel. Fælles for dem begge er, at de har ret til at lære noget i idræt – og at de har behov for, at der bliver taget et særligt hensyn. De særlige hensyn kan være måden, undervisningen er organiseret på. Det kan være idrætslærerens måde at formidle undervisningen på, aktivitetsvalget eller en tilpasning af aktiviteten. I nogle tilfælde kan deres fysiske/kropslige og sociale deltagelse være mindre - men målet bør altid være, at elever med et særligt behov i videst muligt omfang er fagligt (kognitivt) deltagende.

Ressourcer

På www.tibis.dk har vi samlet en række ressourcer, der har til formål at hjælpe idrætslærere med at styrke den inkluderende idrætsundervisning. I oversigtsform ser tilgangen sådan ud:

MIND-SET	<i>Alle skal lære noget i idræt. Tag udgangspunkt i elevernes forudsætninger.</i>
LÆRINGSMILJØ	<i>Tryghed og gensidig respekt i idrætsundervisningen. Tydelig struktur, organisering og formidling.</i>
INDHOLD	<i>Alsided og kreativ idrætspraksis, der styrker elevernes kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer.</i>
TILPASNINGER	<i>Undervisnings-differentiering. Tilpasning og justering af aktiviteterne gennem fx regler og rekvisitter.</i>

Idrætsprøven

Idræt er et obligatorisk fag og kan udtrækkes som prøvofag. Prøven i idræt skal afspejle elevernes udbytte af undervisningen indenfor kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. Det gælder for alle elever – uanset forudsætninger.

Elever med handicap kan få tilrettelagt prøven på særlige vilkår. Den særlige tilrettelæggelse kan fx omfatte brug af hjælpemidler, tildeling af ekstra tid og fravigelse fra gruppeprøven. I 2019 har man desuden kunne fritage i helt særlige tilfælde, og skifte prøven i idræt ud med en prøve i et andet fag fra den naturfaglige blok. Men fritagelse fra idræt er ikke en hensigtsmæssig løsning, og bør kun ske i meget få tilfælde.

Det er skolelederen, der træffer afgørelsen i samråd med eleven og forældrene.

Hvad kan du gøre som forælder?

- 1 Giv idrætslærerne besked, hvis dit barn har behov for særlige hensyn eller har problemer med at være fysisk deltagende til idræt.

Forvent at de altid er fagligt deltagende i undervisningen.
- 2 Snak med dit barn om, at alle har ret til at deltage og lære noget i idræt, og hvordan han eller hun kan være med til at styrke et trygt læringsmiljø, hvor der er plads til alle.
- 3 Stil forventninger til idrætsundervisningen og insistér på, at alle skal lære noget i et inkluderende læringsmiljø.

Tag det gerne op med klassens idrætslærere, på forældremøde, med skolens ledelse og skolebestyrelse.

Projektet *Tilpasset Idræt og Bevægelse i Skolen* har til formål at sikre alle elevers deltagelse i grundskolens idrætsundervisning.

TIBIS har særligt fokus på, hvordan idrætslærere kan imødekomme elever med fysiske og psykiske handicap.

Se mere på www.tibis.dk

Forsknings- og Innovationscenter for Idræt, Bevægelse og Læring
Syddansk Universitet & UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

Campusvej 55
5230 Odense M

Kontakt:
Søren Smedegaard
sosm@ucl.dk

TIBIS partnere

FIIBL, UCL, SDU, Videnscenter om Handicap, Paraspport Danmark, Professionshøjskolen UCN, KOSMOS & Byskovskolen, afd. Asgård

